

MEDIAN

Postoje k pěstounské péči

29/3/2018

Metodika výzkumu

Velikost vzorku N = 823 respondentů, od 18 let

Termín dotazování 22. 2. 2018 – 4. 3. 2018

Metoda sběru dat Kombinace osobního sběru vyškolenými tazateli (CAPI) a sběru přes online panel (CAWI)

Výběr Kvótní výběr

Reprezentativita Vzorek je reprezentativní pro populaci ČR 18+ podle:

- základních sociodemografií (kraj, věk, pohlaví, vzdělání, velikosti obce)

Realizátor a zadavatel výzkum realizovala společnost MEDIAN s.r.o. (člen SIMAR) exkluzivně pro Nadaci Sirius

Statistická chyba Náhodná statistická odchylka činí +/- 1,5 procentního bodu u postojů, které zastává 5 % respondentů až +/- 3,5 procentních bodů u postojů, které zastává 50 % respondentů.

Cílem této zprávy je komunikovat postoje české společnosti k pěstounské péči. Pohled zprávy se soustředí nejen na to, s čím si pěstounskou péči lidé nejčastěji spojují a jaké jsou jejich obecné představy o jejím fungování. Mapuje i povědomí o zastoupení jednotlivých forem pěstounské péče v systému náhradní rodinné péče.

Neméně podstatnou částí je pak i osobní rovina respondenta. Zde se soustředíme na postoje k alternativním možnostem rodičovství, vlastní zkušenosti s výchovou dětí v náhradní péči či zvažováním tohoto životního kroku. Zajímají nás nejen důvody, proč dotázaní nezvažují pěstounství či adopci, ale i to, kterých vlastností dítěte by si všímali.

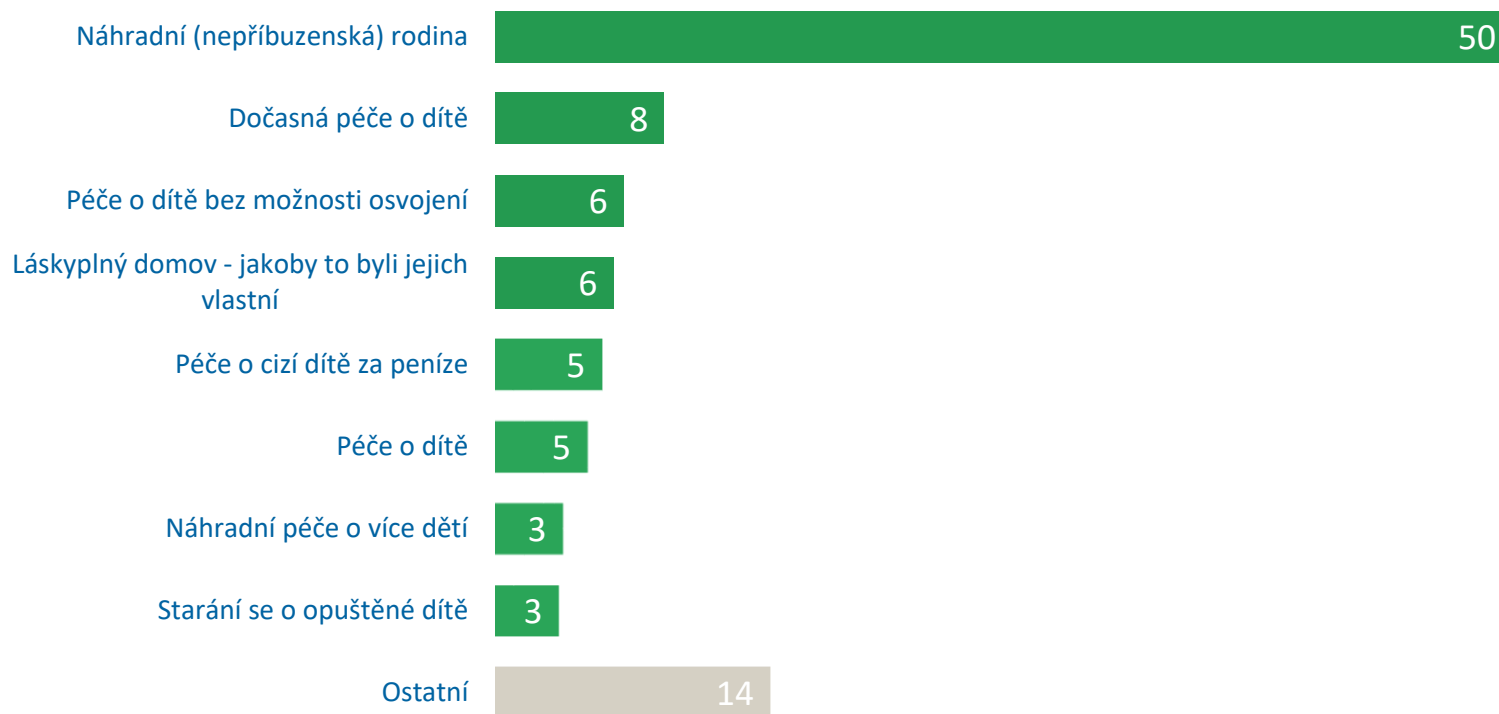
MEDIAN

Obecné představy o pěstounské péči a
formách osvojení

Shrnutí 1: Obecné představy o pěstounské péči a formách osvojení

- „**Pěstounská péče**“ evokuje respondentům nejčastěji **náhradní rodinu**, pro dítě, které není pokrevním příbuzným náhradních rodičů. Vyskytují se zde spojení jako náhradní péče, často je zmiňován aspekt krátkodobosti a právního vztahu k dítěti.
- V průměrných odhadech podílu jednotlivých typů pěstounské péče není významnější favorit a všechny kategorie dostávají velmi podobný díl zastoupení. Nejmenší děti vyrůstá dle těchto odhadů v přechodné pěstounské péči (30 %). Výchova v dlouhodobé péči mimo rodinu (35 %) a v rámci rodiny (36 %) jsou prakticky stejně časté.
- Pokud by měla česká veřejnost definovat **typickou pěstounku**, byla by to žena starší 41 let, vzdělaná (má maturitu či vyšší vzdělání) a stará se o 3 a více dětí. Neodlišuje se na základě vyznání a může žít jak ve městě, tak na venkově.
- Lidé, kteří nemají zkušenost s adopcí častěji udávají, že jde o ženu z venkova starající se o více jak 3 děti. Názorové rozdíly na typickou pěstounku se liší i na základě věku, starší lidé ji častěji označují jako starší 41 let, bydlí na venkově a stará se o více jak 3 děti.

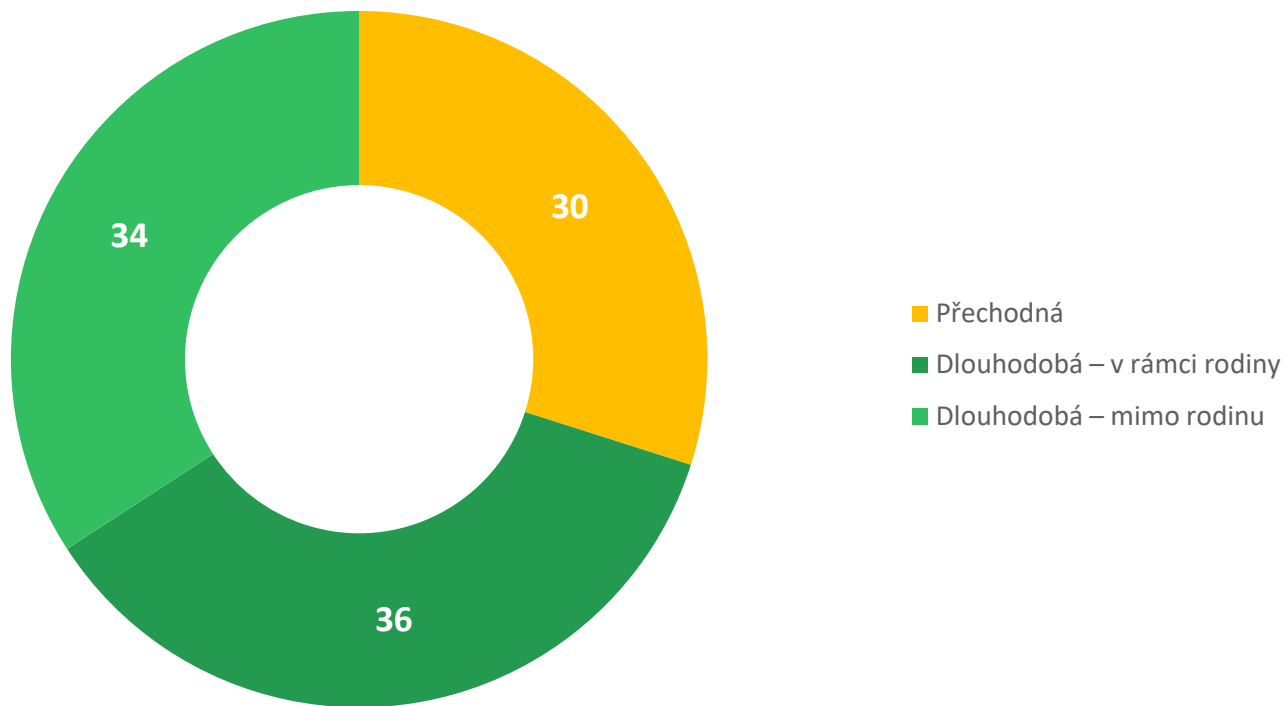
Co si česká veřejnost představuje pod pojmem „pěstounská péče“?

P01. Co si představíte, když se řekne „pěstounská péče“

N = 800 respondentů

Odhady zastoupení typů pěstounské péče

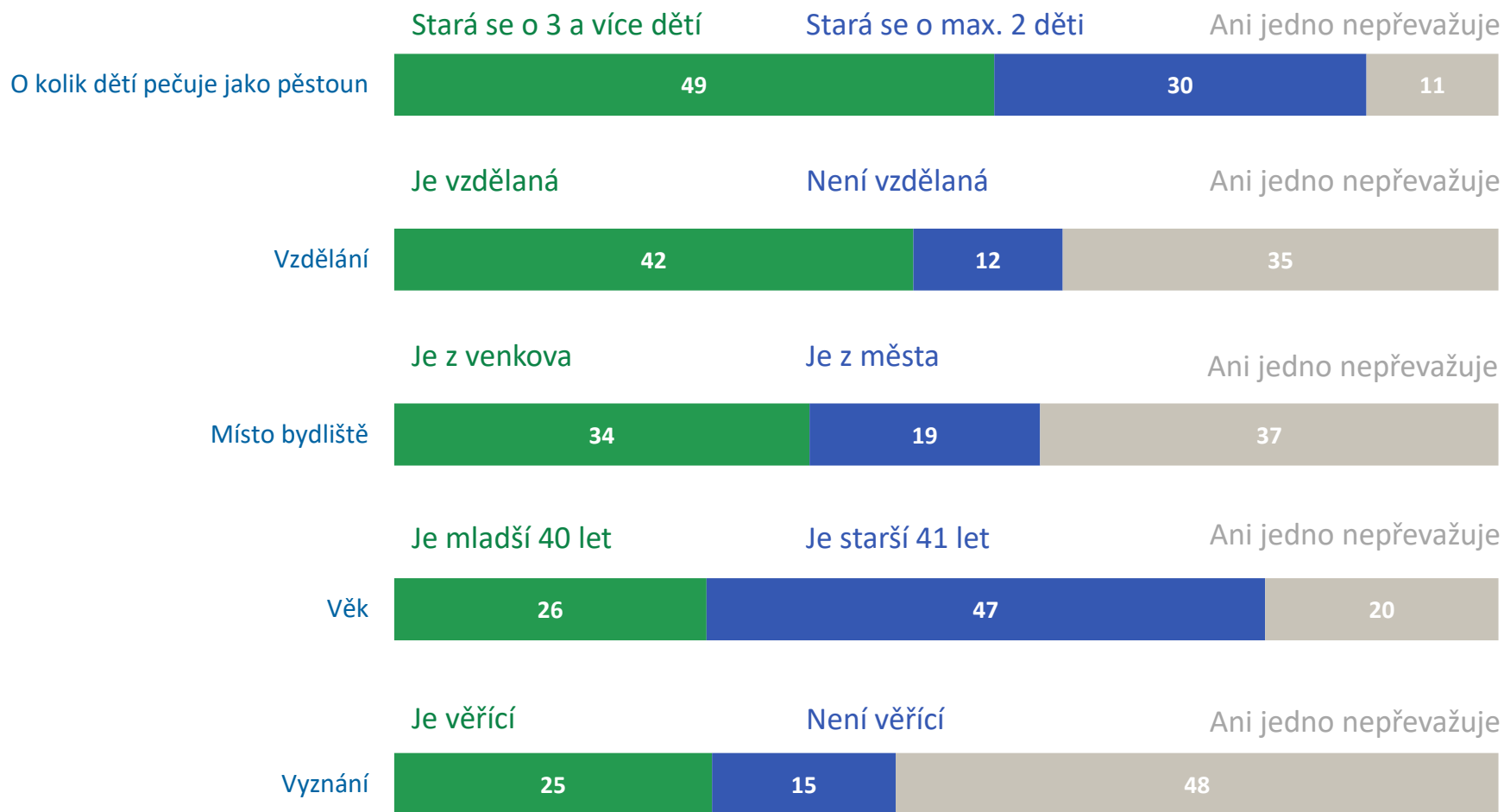

P02. V Česku existují tři typy pěstounské péče, řekněte mi prosím, kolik, dle Vašeho názoru, v daných typech péče aktuálně vyrůstá dětí? Rozdělte je podle toho, jak se podle Vás podílejí na celkovém počtu dětí v pěstounské péči tak, aby součet všech druhů péče tvořil 100 procent.

* Graf znázorňuje průměrný odhad respondenta na škále 0-100 %

N = 823 respondentů

Jak podle dotázaných vypadá žena, která v Česku nejčastěji dělá pěstounku?

P03. Jak podle Vás vypadá žena, která v Česku nejčastěji dělá pěstounku?

*Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

N = 823 respondentů

Osobní postoj k pěstounství a adopci

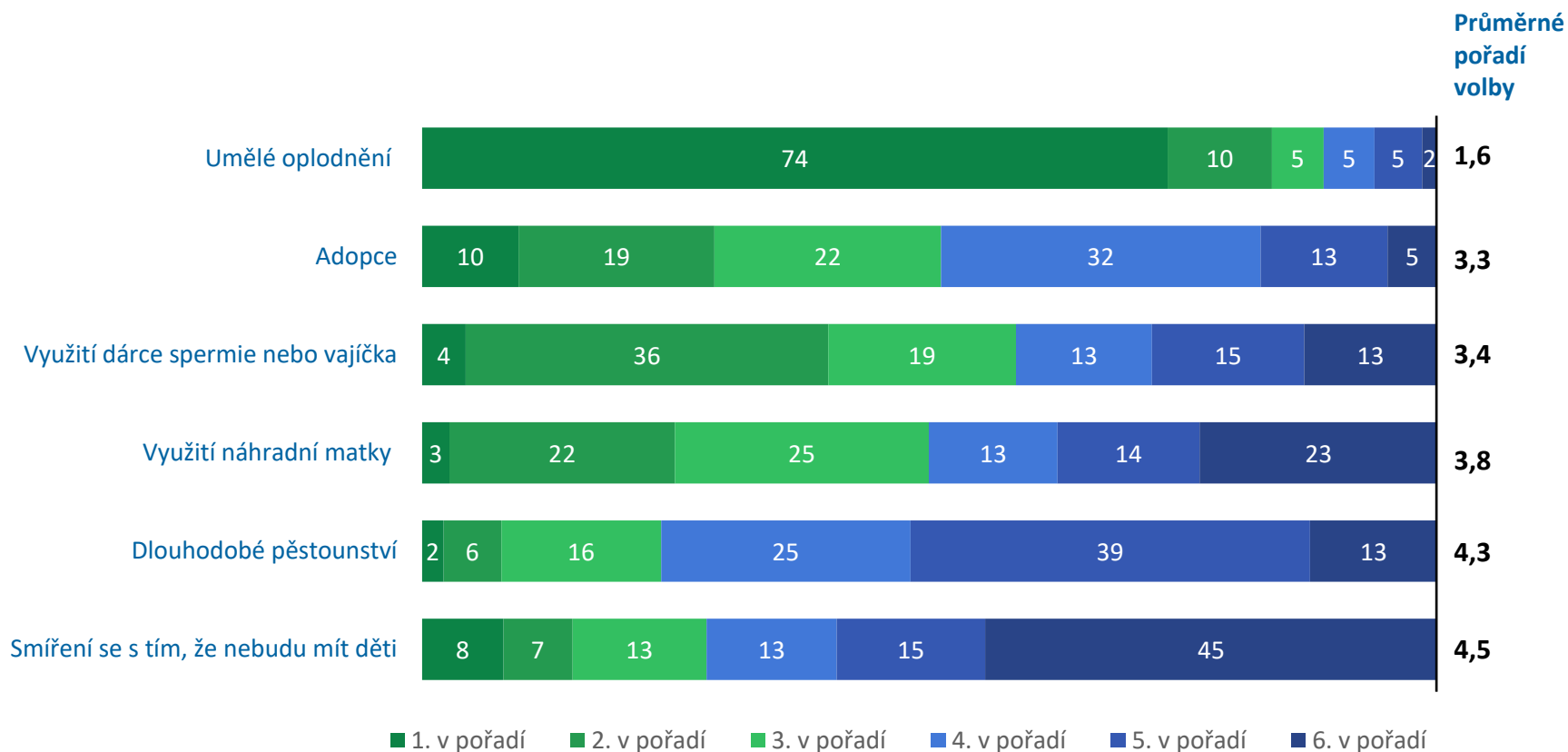
Shrnutí 2: Osobní postoj k pěstounství a adopci I.

- Pokud lidé nemohou mít potomka klasickou cestou, mohou volit další alternativy. Respondenti přiřazovali jednotlivým možnostem pořadí tak, jak by v takové situaci hypoteticky postupovali. **Nejčastěji v průměru na 1. až 2. místě volí umělé oplodnění.**
- **Adopce se spolu s využitím dárce spermie či vajíčka v průměru pohybuje na 3. místě. Dlouhodobé pěstounství a Využití náhradní matky jsou v průměru označovány jako 4. krok** v takové situaci. Varianta, že **nebudou mít děti vůbec, je v průměru na 5. příčce.** Tato možnost je zároveň nejčastěji označována jako poslední ze všech.
- **Adopci či pěstounství by po vychování vlastních dětí zvažovala necelá třetina (31 %) lidí mezi 25 až 55 lety.** Této možnosti jsou nakloněny více ženy než muži (určitě ano 13 % žen: 6 % mužů). Respondenti se v tomto postoji neodlišují na základě věku či vzdělání.
- **Když se respondentům ozřejmí, že s pěstounstvím je spjat příspěvek 12 tisíc Kč měsíčně, roste počet lidí ochotných k adopci či pěstounství na 45 % dotázaných (ale jen 10 % odpovědělo určitě ano).**
- Respondenti dále odpovídali na to, zda by byli ochotni k adopci a pěstounství, kdyby se zvyšoval státní příspěvek. **Ukazuje se postupný vliv – zvýšení o 2 tisíc Kč (na 14 tisíc) by zastoupení ochotných zvýšilo jen o 2,4 %. Ale zvýšení příspěvku na 20 tisíc Kč by zastoupení ochotných zvýšilo proti současnému stavu o 14,2 procentních bodů – ochotno k adopci či pěstounství by bylo zhruba 60 % cílové populace.** Navíc lze předpokládat, že zvýšení příspěvku by zvýšilo angažovanost těch, kteří jsou ochotní již při nižších částkách (posun ze spíše ano k určitě ano).

Shrnutí 2: Osobní postoj k pěstounství a adopci II.

- **Co respondenty odrazuje od adopce dítěte?** Jako hlavní důvod uvádí **nejčastěji vlastní neznalost**, jak při adopci postupovat (52 %). Klíčové důvody jsou dále **složitost získání dítěte** (49 %), **skryté zdravotní problémy dítěte** (47 %) a **náročnost péče o takové dítě** (47 %). Ženy častěji zmiňují finanční důvody a biologický původ dětí. Muži se naopak o možnost osvojení dítěte častěji nezajímají a neorientují se v ní. Jako složitý hodnotí celý proces především lidé s nízkým vzděláním (základní a bez maturity).
- Ti, kteří by spíše uvažovali o adopci dítěte či dlouhodobém pěstounství, ale váhají, vnímají jako významné bariéry složitost systému získání dítěte (udává jako hlavní důvod 13 % těchto lidí) a potřebné zázemí pro péči o takové dítě (bytové podmínky, finanční zajištění a celkově vyšší náročnost než péče o dítě vlastní). Ti, kteří neuvažovali o adopci dítěte či dlouhodobém pěstounství označují ve velké míře jako hlavní bariéru, že o tom nikdy neuvažovali (25 % jako hlavní důvod) či vnímají jako překážku svůj věk (15 % o hlavní důvod).
- Pro polovinu respondentů by bylo při výběru dítěte zásadní, zda **je zdravé, zda jeho rodič byl závislý na drogách a zda pochází z Česka**. Nejméně zásadní při výběru dítěte je, zda nemá sourozence. Důraz na původ z Česka sílí s klesajícím vzděláním. Dotázaní, kteří by o adopci či dlouhodobém pěstounství uvažovali, obecně kladou nižší důraz na sledované charakteristiky dětí (rozdíl o 10 p.b. oproti lidem, kteří neuvažují). Nicméně v tom, co je pro ně zásadní, kopírují většinové preference.
- Osobní zkušenost s adopcí nebo pěstounstvím má 7 % respondentů, 57 % dotázaných pak zná někoho ve svém okolí, kdo adoptoval dítě či dělal pěstouna.
- **Adopci nebo pěstounství zvažují více lidé, kteří již nějakou zkušenost s osvojením mají, ať již osobní** (určitě by ji zvažovalo 37 % těch, co již někoho adoptovali či byli pěstouny a jen 7 % z těch, co nemají) či **zprostředkovanou skrze své okolí** (určitě by zvažovalo 12 % mají, z těch co znají někoho, kdo adoptoval a jen 5 % z těch, co neznají).

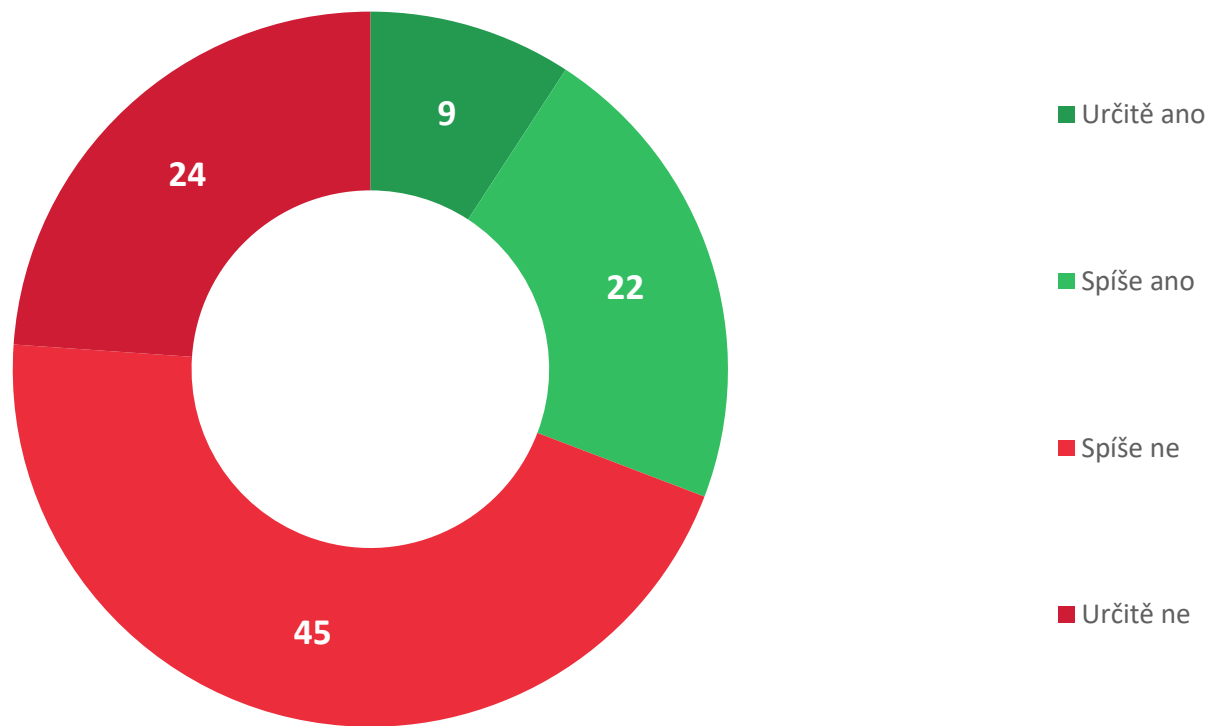
V jakém pořadí by dotázaní zkoušeli alternativní možnosti rodičovství

P04. Představte si, že byste s Vaším partnerem nemohl(a) mít děti. Jak byste postupoval(a)? Seřadte následující alternativy v pořadí, jaké byste zkoušel(a), abyste mohl(a) mít děti:

N = 823 respondentů

Uvažovali by o dlouhodobém pěstounství nebo adopci po vychování vlastních dětí

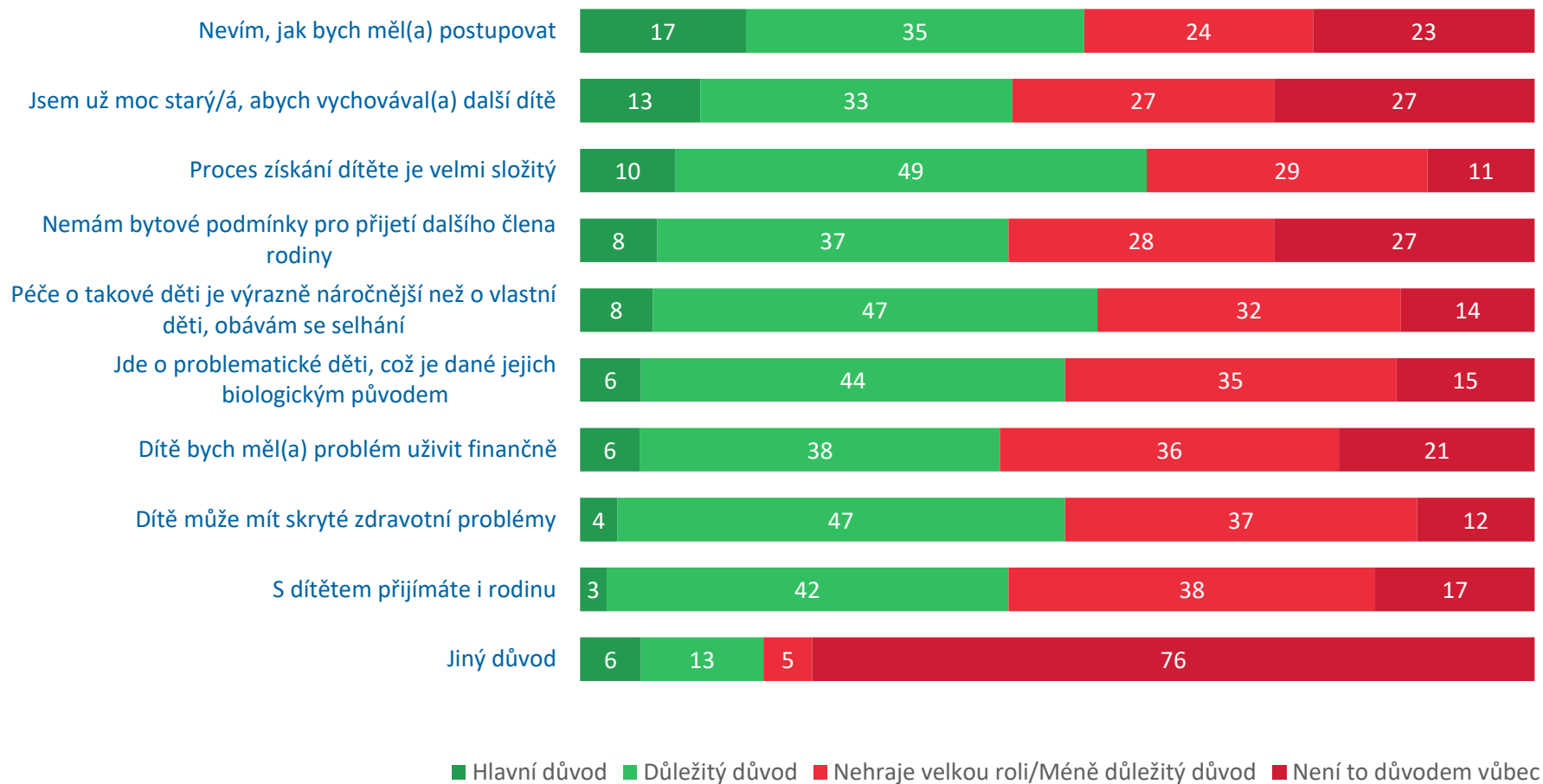

P05. Uvažoval(a) byste o tom, že byste si po vychování vlastních dětí anebo k vlastním dětem vzal(a) dítě do dlouhodobého pěstounství či adopce (nikoli dítě, které je Váš příbuzný, ale cizí dítě)?

*Pouze lidé ve věku 25–55 let

N = 482 respondentů

Jaké důvody Vás odrazují od pěstounství či adopce dítěte?

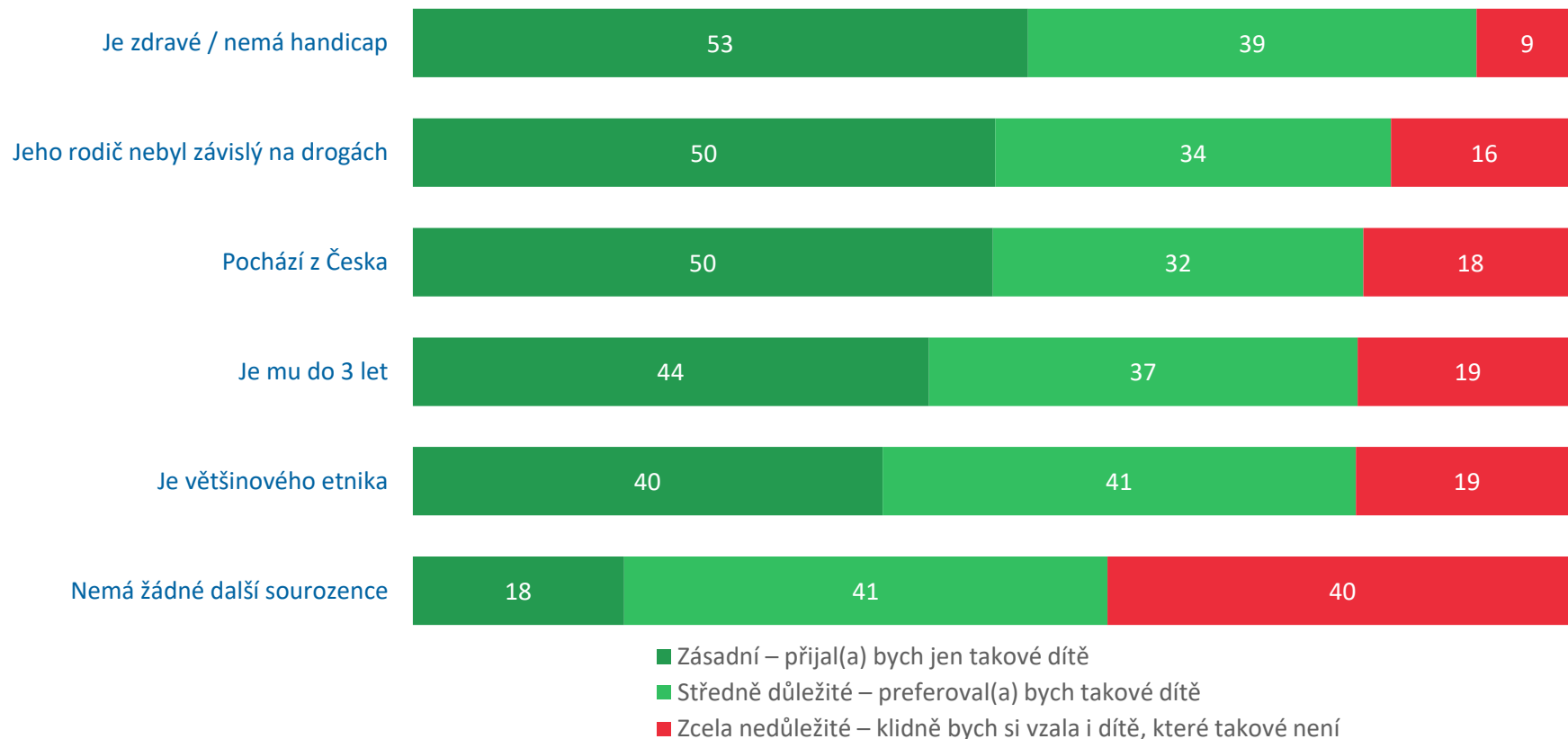
P06. Co Vás od toho odrazuje?

*Pouze lidé ve věku 25-55 let

*Pouze lidé, kteří v otázce, zda by uvažovali o dlouhodobém pěstounství po výchování vlastních dětí odpověděli „spíše ano“, „spíše ne“, „rozhodně ne“.

N = 438 respondentů

Faktory ovlivňující výběr dítěte k pěstounství či adopci

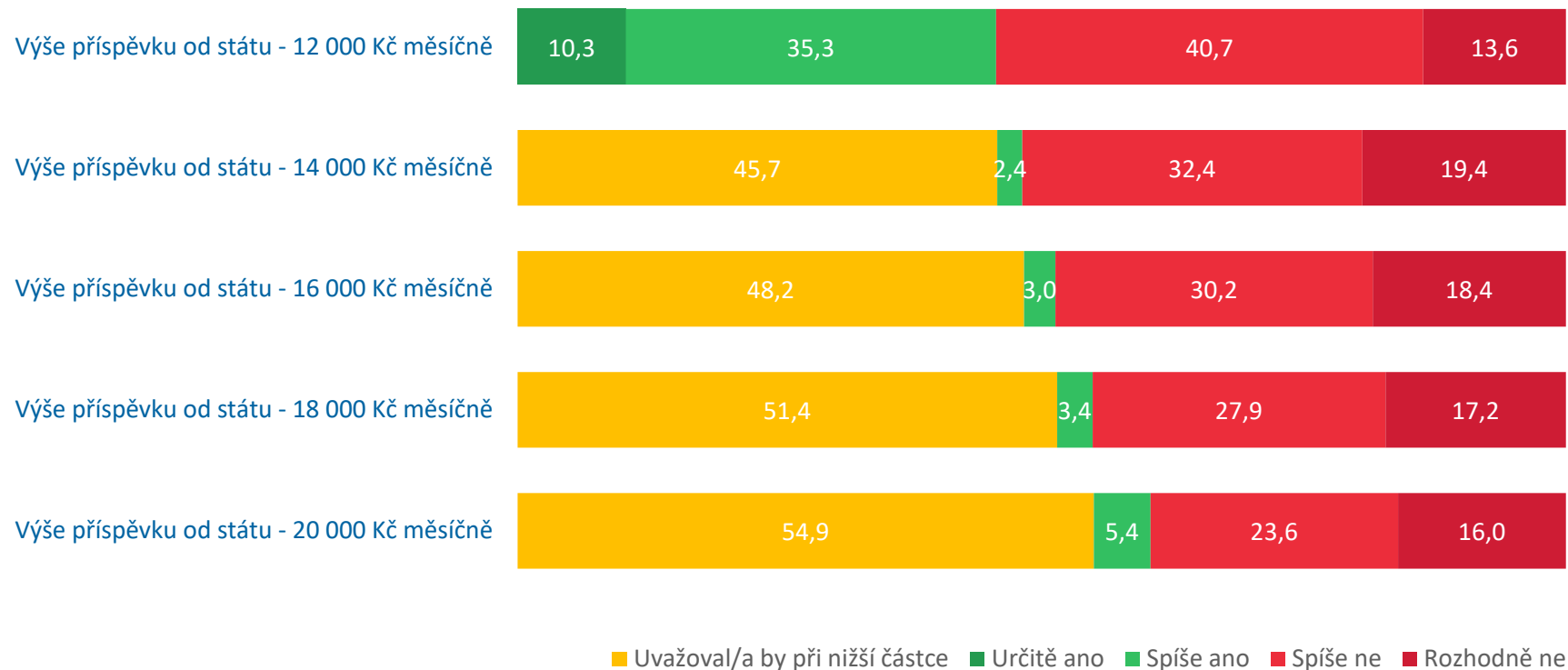
P07. Pokud byste se rozhodoval(a), jaké dítě do rodiny přijmout, nakolik by pro Vás byly důležité následující věci?

*Pouze lidé ve věku 25-55 let

**Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

N = 482 respondentů

Vliv výše státního příspěvku na vzetí dítěte do dlouhodobého pěstounství

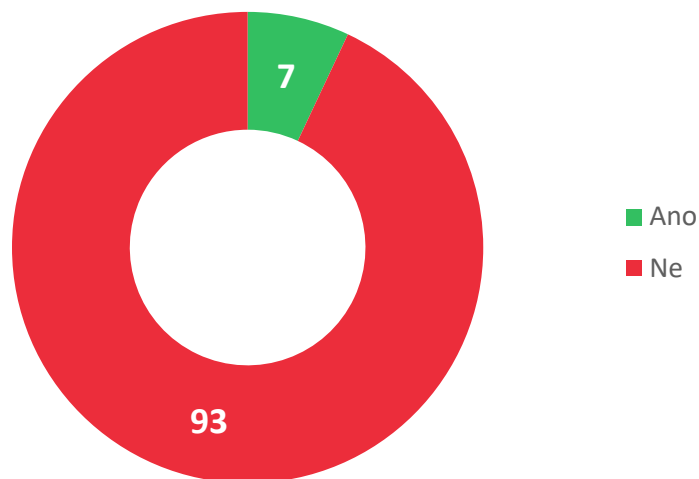
P08 - P12. V současné době stát přispívá lidem, kteří si vezmou do pěstounství dítě, 12 000 Kč na měsíc. Byl(a) byste za těchto podmínek ochotný/á si po vychování vlastních dětí anebo k vlastním dětem vzít dítě do dlouhodobého pěstounství (nikoli dítě z rodiny, ale mimo příbuzenství)?

*Pouze lidé ve věku 25-55 let, pokud respondent odpověděl, že by pro něj byla daná výše příspěvku uspokojující, neodpovídal na vyšší hodnoty ohodnocení

N = 482 respondentů

Osobní zkušenost

adoptoval či byl pěstoun

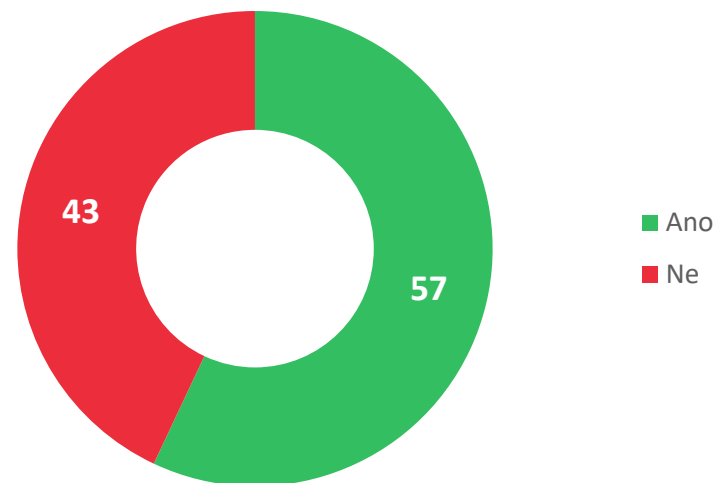

S13. Adoptoval(a) jste Vy během svého života dítě či mu dělal(a) pěstouna?

N = 823 respondentů

Zprostředkovaná zkušenost

někdo v jeho okolí adoptoval nebo byl pěstoun

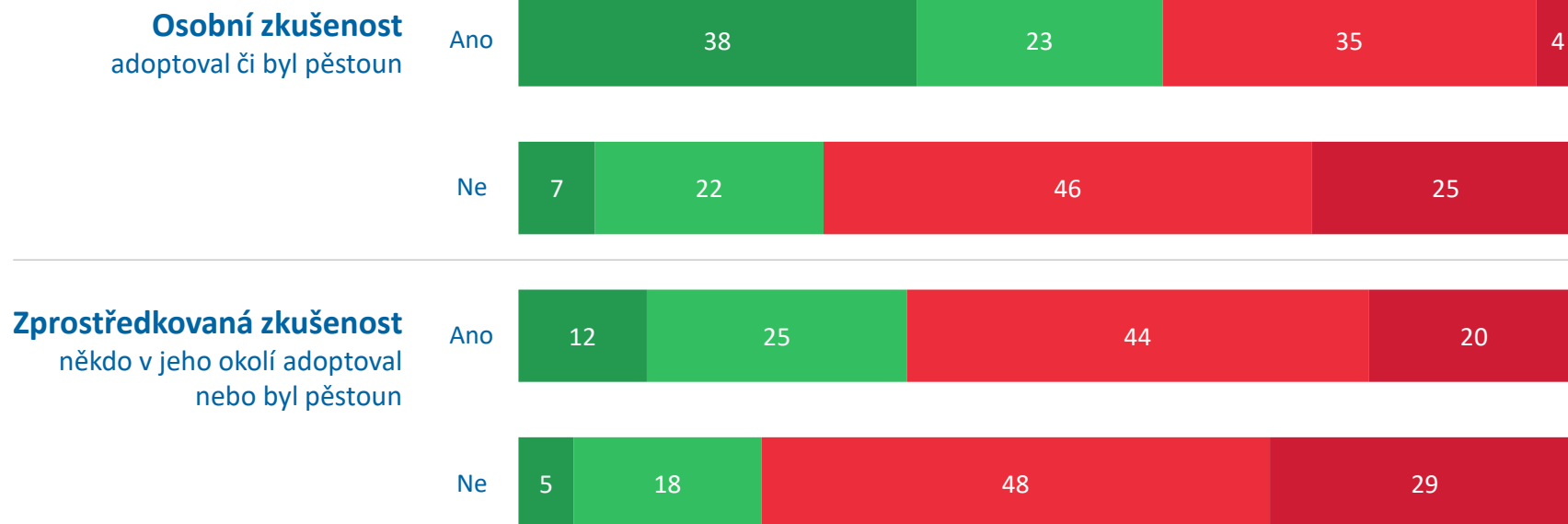
S12. Znáte osobně někoho, kdo adoptoval dítě či mu dělal(a) pěstouna?

N = 823 respondentů

Vliv zkušenosti s adopcí a pěstounstvím na rozhodnutí být pěstounem či adoptovat dítě

Uvažovali by o dlouhodobém pěstounství nebo adopci po vychování vlastních dětí

■ Určitě ano ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Rozhodně ne

S13. Adoptoval(a) jste Vy během svého života dítě či mu dělal(a) pěstouna?

S12. Znáte osobně někoho, kdo adoptoval dítě či mu dělal(a) pěstouna?

P05. Uvažoval(a) byste o tom, že byste si po vychování vlastních dětí anebo k vlastním dětem vzal(a) dítě do dlouhodobého pěstounství či adopce (nikoli dítě, které je Váš příbuzný, ale cizí dítě)? *Pouze lidé ve věku 25–55 let

N = 482 respondentů

O nás

MEDIAN, s.r.o je nezávislá soukromá společnost pro výzkum trhu, médií a veřejného mínění & vývoj analytického a marketingového software. Společnost působí na trhu od roku 1993 a realizuje všechny typy kvalitativních i kvantitativních výzkumů trhu a veřejného mínění, včetně oficiálních mediálních měření a MML-TGI.

Garance kvality

MEDIAN je členem odborných sdružení:

SIMAR
ESOMAR
TGI Network
American Marketing Association.

Kontakt

Daniel Prokop
608 333 902
daniel.prokop@median.cz

MEDIAN
Národních hrdinů 73
Praha 9, 190 12
www.median.cz
Tel: + 420 225 301 111

